

Dagligvarehandelens Osteforum
(Fetevaregrossistenes Landsforening)
Etablert 1916
The Norwegian Grocery Trade Cheese Forum

Det Kgl. Landbruks – og matdepartement

Nina.mosseby@lmd.dep.no;postmottak@lmd.dep.no

Høring – endring av forskrift om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer

Det vises til brev av 6.juli med en gjennomgang av endringsforslagene og til vedlegg der endringene fremgår.

Medlemmene hos oss representerer mesteparten av importert ost og den langt overveiende del av ost av norsk og importert ost solgt til norske forbrukere. Dagligvarehandelen er en bransjegren med rundt 50000 årsverk og slik sett på størrelse med næringsmiddelindustrien i Norge.

Generelt

Det ville vært betydelig enklere for brukerne av forskriften hvis departementet hadde vedlagt teksten til den samlede forskrift inkludert de foreslåtte endringer. Det gjelder særlig det kompliserte og detaljerte kapittel V om Fordeling av tollkvotene for ost fra EF.

Endringene presenteres i departementets høringsnotat som å være for en stor del av teknisk karakter. Dette stemmer ikke helt for kapittel V som utgjør langt størstedelen av utkastet.

Vi konstaterer at dagligvarehandelen som gjennom dagligvarebutikker og storhusholdninger selger nesen all osteimporten til forbrukere i Norge, ikke har vært rådspurt før forskriften ble lagt ut på høring. Dette synes å være et mønster som skulle være modent for justering nå når departementet ikke bare skal ta hensyn til landbruket men til interessene i hele matverdikjeden frem til og med forbruker.

Det kan ikke være tvil om at dagligvarehandelen gjennom medlemmene i Dagligvarehandelens Osteforum utgjør en hovedinteressent i saksområdet ost og bør behandles som sådan av LMD. Vi har ofte følelsen av at argumentene ikke blir tatt hensyn til og nesten i så stor grad at det har liten hensikt å fremlegge høringsuttalelser.

Siden Importutvalget for Ost som representerte et dialogforum med bransjen, etter forslag fra LMD, ble lagt ned for noen år siden, har denne dialogen mellom myndighetene og vår del av bransjen tørket opp. Dagligvarehandelen ser et behov for å gjenopprette dette forum eller formalisere en dialog på annen hensiktsmessig måte og hadde gjerne sett at dette ble tatt opp.

Konkret til forskriften

Vi mener det er feil å innføre et generelt omsetningsforbud for ostekvoteandelene. Dette representerer en ytterligere innstramning i et allerede detaljregulert marked og dermed nok et skritt bort fra et mer markedsrettet system. Et slikt forbud er et virkemiddel som rekker langt ut over hva som er nødvendig i forhold til å få kontroll over og redusere markedet for annenhånds kvoteomsetning som departementet selv antyder gjelder spesielt for nykommere.

Det er i høringsnotatet ingen beskrivelse av problemets natur og omfang eller hvilken innvirkning det har på ostemangfoldet til norske forbrukere og hvorfor et generelt omsetningsforbud skulle være den beste løsning.

Begrunnelsen for den høye frikvoten og betingelsene for å søke den var fra myndighetenes side at ostemangfoldet derved skulle øke. Vår bransje advarte i høringsuttalelsen den gangen mot å ha så stor frikvote og å la firmaer uten genuin osteinteresse få slik kvote nettopp fordi vi visste dette ville føre til kjøp og salg av kvoter uten verdiskaping.

Men departementet ville ikke lytte til råd eller vurdere vårt forslag om å øke frikvoten gradvis for firmaer som ville gjøre en ordentlig markedsinnsats for ostemangfoldet. Vi tar opp igjen dette forslaget om at man reduserer frikvoten til 50 -100 tonn for å imøtekomme denne gruppen bedrifter.

Resultatet av den høye frikvoten ble den uheldige og uønskede kvotebørsing som vi har sett innen denne kvoten.

Dette kan man i en viss grad komme til livs ved å begrense omsetningsforbud til innehavere av denne kvoten. Men det vil likevel ikke hindre at slike importører osten under tildelt kvote og selger varene videre med en fortjeneste som ikke bidrar til verdiskaping. Hvis omsetningsforbud kobles til frikvoteinnehavere, bør det uansett kombineres med at de frikvoteinnehavere som bruker opp sin kvote først, må kunne tildeles ytterligere ostekvote.

En slik ordning vil sannsynligvis likevel resultere i at mye av dagens høye frikvote på 730 tonn årlig ikke blir utnyttet. I første omgang bør eventuell slik unyttet frikvote fordeles til andre aktører.

Det vises også til forslag fra vår bransje som er blitt liggende flere år ubehandlet hos daværende Landbruksdepartementet om å knytte kvoteretter til adgangen til utsalgssteder inkludert storhusholdninger. Dette ville gitt bl.a. eiere av etniske og økologiske butikker og butikker som spesialiserer seg på gourmetmat, anledning til å få kvoter i importen av gode dessertoster. Det er den type nykommere som alle burde være interessert i å få inn i markedet..

Det er vanskelig å se hvorfor LMD ikke skulle ville ta hensyn til disse argumenter. Departementet burde forholde seg til at ostene selges til forbrukerne gjennom dagligvarehandelen og storhusholdningene i Norge.

En annen utfordring er importkvoten til de norske produksjonsbedrifter som importerer dessertoster og omsetter dem videre til dagligvarehandelen som igjen selger dem til forbrukerne.

Dette er også en form for annenhåndsomsetning som fordyrer produktene til forbruker. For disse produksjonsbedrifter dreier det seg likeledes i stor grad om å tjene penger på annenhåndsomsetning uten å tilføre verdi underveis. Prinsipielt ligner dette ganske mye på nykommerne som får ostekvote og selger den videre.

Den enkleste måte å løse dette på er forskriftsendring som begrenser disse produksjonsbedrifters rett til kvote i importen av oster fra EU, til oster som inngår i bedriftenes videreføring. Det er ikke nødvendig eller tilrådelig å gå veien om omsetningsforbud.

Auksjon på Sveitskvoten

Vi mener annet ledd av § 50 etter hvert burde strykes slik at EFTA-kvoten ikke auksjoneres men fordeles på vanlig måte. Departementet er velkjent med at de aktørene som importerer og selger disse ostene til norske forbrukere, mener slike auksjoner er prisdrivende uten å bidra til større mangfold.

Gjennomføringen av denne auksjon er enda et eksempel på at man ikke lytter til de mest sentrale aktører når det gjelder import og salg av slike oster til forbrukerne.

Vi støtter ikke de foreslåtte forskriftsendringer som følger av introduksjonen ved forrige forskriftsendring for noen måneder siden av annet ledd i § 50.

Med vennlig hilsen

Dagligvarehandelens Osteforum

Steinar B. Kringlebotten

Adm.direktør

Prinsensgate 1, 0152 Oslo

Postboks 793 Sentrum, 0106 Oslo

Tlf.22 34 87 50, Fax:22 34 87 61

Steinar B.Kringlebotten@ncforbund.no